

Vlaanderen
verbeelding werkt

Toeristisch Logies benchmark regelgeving en classificatie

Scope van de benchmark

- **Beperkte Benchmark 2008**

Ierland, Slowakije, Denemarken, Catalonië en Nederland

- **Aangevuld met een tweede benchmark:**

Duitsland, Frankrijk, Engeland, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waals Gewest

Bij het uitvoeren van deze tweede benchmark werden volgende punten bekeken:

Specifiek wettelijk kader, bevoegde dienst, brandveiligheid, hygiëne en RO, vergunning, aanmelding, classificatie, inspectie, financiering en handhaving.

- Niet mee onderzocht in deze benchmark is regelgeving op andere vlakken zoals tewerkstelling van personeel, muziek en TV-gebruik, kansspelautomaten, speeltoestellen, controle op reizigers, belastingen, e.d.

Beperkte Benchmark 2008

Vlaanderen
verbeelding werkt

1) Ierland

- Specifiek wettelijk kader: ja:
Tourist Traffict Acts
- Bevoegde dienst: Fáilte Ireland (nationale toeristische dienst)
- Brandveiligheid, hygiëne en RO: via attest van de gemeente
- Vergunning: (registration) verplicht voor gebruik van beschermde benaming hotels en guesthouses, gegroepeerde vakantiewoningen en vakantie-appartementen, hostels, campings en vakantieparken
- aanmelding: (approval) vrijwillig voor andere kleinschalige logies zoals individuele vakantiewoningen, 'historic houses', pubs en restaurants met logies, gastenkamers en B&B's. Gastenkamers worden ingedeeld in Farm houses, town houses en country houses.

Vervolg Ierland

- **Classificatie:** verplicht voor logiescategorie met beschermde benaming
- **Inspectie:** is uitbesteed aan private gespecialiseerde firma (Tourist Accommodations Management Services LTD TAMS)
- **Financiering:** door verplichte jaarlijkse vergoeding (verschillend per categorie) aan nationale toeristische dienst
- **Handhaving:** via gerechtelijk systeem voor dringende zaken kunnen boetes en een bijkomende dwangsom per dag opgelegd worden

2) Slowakije

- **Specifiek wettelijk kader:** nee, wel generiek: Trade Licensing Act/Company act- systeem van vestigingsattest: Regulated Trade en Free Trade
- **Bevoegde dienst:** Slowaaks ministerie van Economie – Trading Licensing Offices (= regionale ondernemerskantoren)
- **Brandveiligheid, hygiëne en RO:** via aparte wetten en/of lokale reglementen, inspecteurs van het ministerie; zijn eveneens bevoegd om overtredingen vast te stellen en te melden aan bevoegde diensten
- **Vergunning:** nee, wel generiek in de vorm van het verplicht vestigingsattest voor de uitbater, geldig voor gehele grondgebied (niet het gebouw)
- **Aanmelding:** nee

Vervolg Slowakije

- **Classificatie:** verplicht en vastgelegd door een besluit van ministerie van Economische Zaken – 10 categorieën, **geen** herkenningsteken/schild
- **Inspectie:** voor 1 tot 3 sterren deelt de exploitant zelf zijn logies in, inspectie vindt nadien plaats, meestal pas nadat een klacht ontvangen werd, de 4 en 5 sterren logies worden wel geïnspecteerd door de inspectie.
- **Financiering:** door de overheid, er wordt wel een klein taks (fee) gevraagd voor de afgifte van het vestigingsattest.
- **Handhaving:** door inspecteurs van het ministerie van Economische Zaken, via administratieve geldboete of het intrekken van het vestigingsattest

3) Denemarken

- Specifiek wettelijk kader: nee, wel is er een wet die het beschikken over een handelslicentie oplegt voor logiesuitbaters.
- Bevoegde dienst: de lokale politie voor de handelslicentie, behalve in Kopenhagen (via de stadsdiensten)
- Brandveiligheid, hygiëne en RO: worden door de gemeenten gecontroleerd
- Vergunning: nee

Vervolg Denemarken

- **Aanmelding:** nee
- **Classificatie:** niet door de overheid, wel door de beroepsorganisaties. Voor hotels (Horesta DK) wordt sinds 1/1/2015 met de Hotels Stars Union-normen gewerkt met schild. Voor campings is er een classificatie maar zonder schild.
De beroepsorganisatie van vakantiewoningen ontwikkelde geen classificatie.
Lidmaatschap van een beroepsorganisatie wordt gezien als een kwaliteitslabel
- **Inspectie:** via de beroepsorganisatie (met eigen classificatieconsulenten)

Vervolg Denemarken

- **Financiering:** geïndexeerde jaarlijkse bijdrage aan de beroepsvereniging voor de inspectie van de classificatie
- **Handhaving:** door de gemeenten, via de regelgeving brandveiligheid, RO, hygiëne

4) Catalonië

- **Specifiek Wettelijk kader:** ja, Catalaanse wet van 20 /11/2012 betreffende toeristische accommodatie en woningen voor toeristen (omvat hotels, apart-hotels, gastenverblijven, verblijven op het platteland, campings en vakantiewoningen) Deze regelgeving is gebaseerd op een bescherming van de benamingen en een verplicht registratie en vergunning met indeling in een sterrenclassificatie per logiescategorie
- **Bevoegde dienst:** Departement (ministerie) voor ondernemingen en werk (directoraat-generaal voor toerisme)

Vervolg Catalonië

- Brandveiligheid, hygiëne en RO: via een gemeentelijke vergunning (gemeente of stad). Het logies moet voldoen aan de generieke regelgeving voor woningen en verblijven,
- **Vergunning:** vrijwillige vergunning voor het gebruik van de beschermde benaming en de toegekende classificatie
- **Aanmelding:** verplichte registratie en voldoen aan exploitatievoorwaarden voor bepaalde categorieën (bv. campings in overstromingsgebied, logies op het platteland, ...)
- **Classificatie:** Ja, voor hotels (sterren 1 tot 5 + Luxe), campings (1 tot 3 cat. + Luxe), verblijven op het platteland (1 tot 5 korenaren of geen indeling), vakantiewoningen en appartementen (1 tot 5 sleutels), herkenningsschild per categorie.

Vervolg Catalonië

- **Inspectie:** zelfindeling door de uitbater met vervolgens controle door inspecteurs van de dienst Toeristische Bedrijven van het directoraat-generaal Toerisme
- **Financiering:** door de Catalaanse overheid
- **Handhaving:** door de inspectie van het directoraat-generaal voor toerisme – controle-instantie voor sancties en controleren van toerisme inrichtingen, bedrijven en toeristische activiteiten; inspecteurs zijn bevoegd om overtredingen van lokale regelgeving vast te stellen en te melden bij de bevoegde overheid

5) Nederland

- **Specifiek wettelijk kader:** nee, wel generieke wetgeving zoals bv de Woningwet, Hygiënewet, (Voedsel- en Warenautoriteit = vergelijkbaar met FAVV) op landelijk niveau en ruimtelijke ordening en brandveiligheid op gemeentelijk niveau
- **Bevoegde dienst:** de gemeente en diverse ministeries, bevoegd voor de generieke wetgeving
- **Brandveiligheid, hygiëne en RO:** via de omgevingsvergunning en gemeentelijke generieke brandbeveiligingsverordeningen
- **Vergunning:** nee (exploitatie wel via een omgevingsvergunning RO)
- **Aanmelding:** nee

Vervolg Nederland

- **Classificatie:** voor B&B, gastenkamers en vakantiewoningen bestaat in Nederland geen classificatie. De Nederlandse Hotel Classificatie (NHC) wordt afgebouwd. Tot 2014 was de NHC vastgelegd in een verordening van het bedrijfschap HORECA en RECREATIE. Per 1/1/2015 werden alle bedrijfschappen opgeheven. De Koninklijke Horeca Nederland (KHN) neemt vanaf 2015 de hotelclassificatie over. Dit zal dan een vrijwillig systeem worden, met ofwel een voortzetting van de huidige (NHC) normen, dan wel aansluiting bij het systeem van de Hotel Stars Union.

Vervolg Nederland

voor camping, caravanparken, vakantieparken,... :
van overheidswege bestaat er geen officiële
Nederlandse camping classificatie.

Wat wel bestaat is een het **Keurmerk Nationale
Classificatie Groepsaccommodaties**. uitgewerkt door
de RECRON, de vereniging van recreatie-
ondernemers (2000 leden)
en dit in samenwerking met de
Stichting Keurmerk Milieu,
Veiligheid en Kwaliteit (KMKV).

Er is een eenmalige instapkost
en vervolgens een jaarlijkse
bijdrage in functie van het aantal gebouwen
op een terrein.

Vlaanderen
verbeelding werkt

Vervolg Nederland

Tevens hebben de ANWB en de Duitse zusterorganisatie ADAC recent een nieuw eigen camping-classificatie-systeem ontwikkeld. De indeling gebeurt op vrijwillige basis.

Er is jaarlijks een herkeuring voor de hoogste categorie BestCamping. ANWB en ADAC kennen ook sterren toe aan campings buiten Nederland en Duitsland.

ANWB of ADAC BestCamping is een kwalificatie voor één jaar, gebaseerd op de neutrale en objectieve inspecties door de inspecteurs van ANWB en ADAC.

Vervolg Nederland

- **Inspectie:** via private ledenorganisaties
- **Financiering:** tot 2014 vergoeding aan het Bedrijfschap Horeca voor de classificatie-inspectie hotels een aankoop van het schild, betalend voor de classificatie groepsaccommodaties
- **Handhaving:** door de gemeente (wetgeving RO) en via generieke wetgeving (Woningwet, Hygiënewet,...)

4) Duitsland

- Specifiek wettelijk kader: nee, wel zijn er deelstaat of gemeentelijke regels inzake verhuur van woningen, hygiëne en RO
- Bevoegde dienst: geen
- Brandveiligheid, hygiëne en RO: via deelstaat of lokale regelgeving
- Vergunning: geen
- Aanmelding: geen

Vervolg Duitsland

- **Classificatie:** Er bestaat geen verplichte regeling. Wel zijn er vrijwillige sterren-classificaties van de beroeps- of sectororganisaties:

voor hotels (motel, aparthotel, hotel garni, kurheim, wellnesshotel, kurhotel,...) is de Hotel Stars Union-classificatie.DEHOGA; de Duitse beroepsorganisatie voor de hotel- & pensionsector staat in voor de inspectie en toekenning er van. DEHOGA heeft ook een classificatie voor gastenkamers en pensions

Vervolg Duitsland

Er is ook DTV, het Deutsche Tourismusverband e.V. de koepelorganisatie van gemeentelijke, regionale en Länder tourisme-organisaties in Duitsland. DTV werkt samen met DEHOGA en heeft Duitslandwijd een classificatiesysteem "Sterneferien" voor andere toeristische logies zoals campings, jachthaven, vakantiewoningen (ferienwohnung, ferienhaus en Privatzimmer)

Vlaanderen
verbeelding werkt

Vervolg Duitsland

Voor campings heeft BCVD, Bondberoepsvereniging voor campings, een eigen sterrenclassificatie. Er wordt geen schild uitgereikt. Daarnaast er ook nog de sterrenclassificatie van de ADAC, de Duitse automobilistenbond (zie Nederland ANWB en ADAC BestCamping).

- **Inspectie:** via de beroeps- en/of sector-organisaties
- **Financiering:** verschilt per deelstaat en beroeps- of sectororganisatie, in een aantal gevallen moet ook het schild betaald (55 euro) worden, de inspectiekost varieert van 150 tot 700 voor de eerste en opvolginspectie. Voor hotels kan men gratis via internet zelf een testindeling uitvoeren.
- **Handhaving:** geschiedt via de lokale overheid en de regelgeving inzake RO, hygiëne, veiligheid, ...

7) Frankrijk

- Specifiek wettelijk kader: Ja, via een "Code du tourisme", geregeld bij wet met o.m. opleggen van exploitatie-voorwaarden, regels voor de classificatie, bescherming van de benamingen voor hotels, campings, vakantieparken, Villages de vacances, résidences de tourisme, seizoensverhuring (vakantiewoningen en appartementen)
- Bevoegde dienst: Atout France (ministerie van toerisme)
- Brandveiligheid, hygiëne en RO: via de burgemeester, verplichte aanmelding
- Vergunning: nee

Vervolg Frankrijk

- **Aanmelding:** ja, verplicht bij de burgemeester
- **Classificatie:** Ja, verplichte sterrenclassificatie voor alle logies categorieën, normen vastgelegd door de bevoegde minister, indeling is 5 jaar geldig

- **Inspectie:** door inspecteurs van erkende keuringsorganismen

Vervolg Frankrijk

- **Financiering:** de inspecties door een erkend controle-orgaan zijn betalend, ook is er jaarlijkse taks aan Atout France in functie van de categorie en de activiteiten
- **Handhaving:** systeem van administratieve boetes en strafrechtelijke vervolging, op basis van het wetboek van koophandel, toezicht via de lokale politie

8) Engeland

- **Specifiek wettelijk kader:** Nee. Voor een aantal aspecten bestaat een nationale reglementering (act) zoals brandveiligheid (Fire Safety wet van 2006), veiligheid en Gezondheid (health and safety), consumentenbescherming, Toegankelijkheid, (Equality act 2010), hotel eigenaarswet (Hotel Proprietors act), ... waar men moet aan voldoen.

Op lokaal (gemeentelijk) niveau bestaat er de wetgeving ruimtelijke ordening (planning) en lokale vergunningen diverse aard (zoals drankvergunning). Via de toekenning van de classificatie wordt wel gecontroleerd of het logies aan diverse nationale en lokale regelgeving voldoen (zie verder bij Classificatie)

Vervolg Engeland

- **Bevoegde dienst:** Visit England
- **Brandveiligheid, hygiëne en RO:** zie wettelijk kader
- **Vergunning:** geen vergunning maar voor de toekenning van 1 ster zijn er reeks minimum vereisten (14) waar moet aan voldaan zijn (Fire risk assessment, Hotel Proprietors act, Food Satety, Health and Safety,...)
- **Aanmelding:** nee

Vervolg Engeland

- **Classificatie:** verloopt via Visit England, de regionale toeristische dienst voor Engeland. Er worden sterren toegekend voor diverse logiessoorten (hotel, country house hotel, small hotel, town house hotel en metro hotel, B&B, Guest Houses, farmhouses, restaurants with rooms and Inns, Self-Catering, parks-campings, touring and holiday parks, holiday villages and forest holidays, hostel en campus-accommodation. Bij de minimum vereisten voor 1 ster wordt een reeks zaken gecontroleerd die door de nationale of lokale wetgeving worden opgelegd:
 - aansprakelijkheidsverzekering, brandveiligheidsrisicobeoordeling (jaarlijks – volgens model van Visit England), voldoen aan de lokale RO-reglementering (planning and building), e.d

Vervolg Engeland

- **Inspectie:** inspecteurs (assessors) aangesteld door Visit England. Zij hebben een achtergrond van professionele ervaring in de sector, vervullen ook de rol van toeristisch adviseur
- **Financiering:** Er moet een aansluitingsbedrag (joining fee) betaald worden en vervolgens jaarlijks een soort deelnemerslidgeld (annual participation fee)
- **Handhaving:** via de generieke nationale of lokale regelgeving en lokale overheid

9) Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

- **Wettelijk kader:** ja, de Brusselse Hoofdstedelijke Ordonnantie betreffende het toeristisch logies met vastlegging van specifieke normen waaraan de categorieën of sub-categorieën moeten voldoen: hotel, aparthotels, résidence de tourisme, logies bij de bewoner, verblijfscentra voor sociaal toerisme, kampeerterreinen,
- **Bevoegde dienst:** het ministerie van het Brussels gewest – Brussel Economie en Werkgelegenheid – dienst toeristisch logies in oprichting

Vervolg Brussels Hoofdstedelijk Gewest

- Brandveiligheid, hygiëne en RO: brandattest af te leveren door de burgemeester, na positief verslag van de gewestelijke brandweerdienst; attest naleving normen RO en stedenbouw, af te leveren door de gemeente, normen inzake hygiëne worden de Brusselse regering vastgelegd (vergt nog een uitvoeringsbesluit)
- **Vergunning:** verplichte voorafgaandelijke registratie
- **Aanmelding:** geen
- **Classificatie:** dit is niet in de Ordonnantie opgenomen, prioriteit is nu registratie, later zal beslist worden of er een classificatie komt (vergt een aanpassing van de ordonnantie)

Vervolg Brussels Hoofdstedelijk Gewest

- **Inspectie:** enkel op exploitatienormen, door inspecteurs van het ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest binnen de 12 maanden na registratie
- **Financiering:** door het Brussels Gewest
- **Handhaving:** administratieve boetes en mogelijkheid tot stopzettingsbevel met inbegrip van verzegeling en in beslagname

10) Het Waals Gewest

- **Wettelijk kader:** decreet 18/12/2003 betreffende de toeristisch logiesverstrekken inrichtingen (opgenomen in de Code Wallon du tourisme - 2010). Elk logies moet beschikken over een brandattest, afgeleverd door de burgemeester, beroep tegen een weigering en afwijking is mogelijk via het gewest. Een vergunning is pas verplicht als men gebruikt maakt van beschermde benamingen: hotel, gîte rural, gîte à la ferme, gîte citadin, chambre d'hôtes, chambre d'hôtes à la ferme, maison d'hôtes, maison d'hôtes à la ferme, meublé de vacances, terrain de camping touristique, terrain de camping à la ferme, village de vacances, unité de séjour

Vervolg Waals Gewest

- Bevoegde dienst: directie toeristisch logies van het Commissariat Général du Tourisme
- Brandveiligheid, hygiëne en RO: brandattest verplicht, specifieke brandveiligheidsnormen op niveau van het Waals Gewest, specifieke per logiescategorie, er wordt geen attest RO gevraagd
- Vergunning: ja, verplicht bij gebruik van een beschermde benaming
- Aanmelding: nee

Vervolg Waals Gewest

- **Classificatie:** per logiescategorie zijn er specifieke classificatienormen, enkel voor hotel en campings worden sterren gebruikt, voor hotel zal men in de loop van de komende jaren, de normen van de hotelstars.eu overnemen. Bij de andere logiescategorieën wordt met andere symbolen gewerkt (sleutels, graanaren, eikeboompjes en eikebladeren)
- **Inspectie:** door inspecteurs (15) van het CGT - directie toeristisch logies

Vervolg Waals Gewest

- **Financiering:** door het Waals gewest
- **Handhaving:** termijn om zich in regel te stellen, opleggen van administratieve geldboete via CGT, strafrechtelijke sancties, dwangsom en/of herstel in oorspronkelijke toestand via de rechtbank. CGT beschikt over een vorderingsrecht. Vaststellingen gebeuren door officieren van gerechtelijke politie en personeel aangewezen door de Waalse regering. Dit personeel heeft de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie en dient eed af te leggen voor rechtbank eerste aanleg

behandelde punten	Ierland	Slowakije	Denemarken	Catalonië	Nederland	Duitsland	Frankrijk	Engeland	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Wallonië
specifiek wettelijk kader	ja, beschermde benamingen	nee, enkel voor de classificatie	nee	ja	nee	nee	ja	nee, enkel classificatie waarbij wel gecontroleerd wordt of aan generieke wetgeving voldaan is	ja ⁽¹⁾	ja
bevoegde dienst	nationale toeristische dienst	Ministerie van Economie	geen	Ministerie van Ondernemen en Werk, directoraat toerisme	geen	geen	nationale toeristische dienst	regionale toeristische dienst	ministerie van het Brussels gewest, directie economie en werk	regionale toeristische dienst
brandveiligheid, hygiëne en RO	de gemeente	de gemeente	de gemeente en politie	de gemeente	de gemeente	de gemeente	gemeente	de gemeente	de gemeente	de gemeente
vergunning	ja (registration)	nee	nee	vrijwillige vergunning voor gebruik beschermde benaming en classificatie	nee	nee	nee	nee	nee	vrijwillige vergunning voor gebruik beschermde benaming en classificatie
aanmelding	ja (approval)	nee	nee	verplichte registratie	nee	nee	ja	nee	ja (verplichte registratie)	nee
classificatie	door de overheid, verplicht bij gebruik beschermde benaming	door de overheid en verplicht	door de beroeps- organisaties (lid zijn = Q-label)	door de overheid, verplicht bij gebruik beschermde benaming	door de beroeps- of consumenten- organisaties	door de beroeps- of consumenten- organisaties	door overheid en verplicht	door de overheid en verplicht	nee	door de overheid en verplicht
inspectie	uitbesteed aan gespecialiseerd bedrijf	deels door de exploitant zelf en deels door inspecteurs (4 en 5*)	door de beroeps- organisaties	deels zelfindeling door uitbater en deels door inspecteurs bevoegd dienst	door de beroeps- of consumenten- organisaties	door de beroeps- of consumenten- organisaties	door inspecteurs van erkende controle- organismen	door inspecteurs/ adviseurs van de bevoegde dienst	door inspecteurs van de bevoegde dienst	door inspecteurs van de bevoegde dienst
financiering	verplichte jaarlijkse bijdrage door geclassificeerd logies	door de overheid	geïndexeerde jaarlijkse bijdrage aan de beroeps- organisaties	door de overheid	betalend zowel bij de beroeps- als sectororganisaties	betalend ingeval door de beroepsorganisaties	inspectie is betalend en jaarlijkse taks	aansluitings- bedrag en jaarlijks bedrag	door de overheid	door de overheid
handhaving	via gerechtelijk systeem voor dringende zaken	inspecteurs zijn bevoegd om overtredingen op diverse regelgeving vast te stellen, handhaven gebeurt via bevoegde overheid	door gemeente en politie via regelgeving brandveiligheid, hygiëne of RO	inspecteurs zijn bevoegd om overtredingen op diverse regelgeving vast te stellen, handhaven gebeurt via bevoegde overheid	door gemeente en politie via regelgeving brandveiligheid, hygiëne of RO	door gemeente en politie via regelgeving brandveiligheid, hygiëne of RO	door gemeente en politie via regelgeving brandveiligheid, hygiëne of RO	door de gemeente	door inspecteurs van de bevoegde dienst en lokale politie	door inspecteurs van de bevoegde dienst en lokale politie